

ses, mentre les que hi ha siguin un matament per als seus veïns, podria ésser una solució. Un xic més de terra, i la seva llar, posada en mig, fóra un mitjà de resoldre el problema.

Per poc que se l'incités, per poc que se l'afavorís i se l'afalagués amb premis i facilitats, veuríem com ell embelliria les vores del carrer. Adhuc, sense premis, sense afalacs, sense facilitats, ja ho fa, que jo he vist barraques al capdamunt del carrer Compte de l'Assalt, que com habitació eren indignes—netes, però—i davant hi havia un veritable jardí que donava goig en la primavera.

Ell gairebé faria atractiu el que avui és un podrimener. Per pocs que dels nostres n'entressin dintre aquell clos, perseguirien amb més eficàcia que no ho fan les ordenances municipals a l'embrutit, massa especulador del seu embrutiment, que amb les seves deixes cria garrins o fa servir d'estable la seva habitació, i no en té prou, que del carrer en fa cort del seu bestiar. I aquell carrer és avui xoll d'immundícia, focus d'infecció, lloc on velles i criatures es maten els paràsits, magatzem d'atuell inservibles, de cadires esbotzades, de llits trencats, de caixotes i de pots que esperen un ús problemàtic. Per poc que els encarregats de la neteja sabessin tenir-lo en bon estat, ell el perfumaria des del seu jardí; sabria plantar una bona vorera de geranis i fer un deliciós rafal d'enredaderes o un emparat ple de verdor.

Quan les coses vagin més endegades, quan la ciutat sàpiga acomboiar més la seva gent, quan un esperit de justícia i d'amor als homes guiï a les nostres organitzacions públiques i construeixin cases honorables pels obrers i aquests abandonin els barris de barraques, quan quedin altra volta solitaris aquells bandejats de sempre, comuns a totes les grans ciutats, aquests hauran après una cordialitat ciutadana. Però, sobretot, nosaltres haurem après a tractar-los amb un xiquet més d'amor—l'habilitós i productiu amor per fer-nos-els nostres—, amb un amor digne, com a iguals, no com ara que saltem d'un règim terrorista i venjatiu a una caritat flonja i ofensiva. Quan de les barraques marxin aquest setanta per cent d'obriers per a instal·lar-se en llars civilitzades, els que restin en les barraques, hauran molts d'ells agafat un to de dignitat ciutadana, i ells, o llurs fills, poden ésser elements útils al cos social.

* * *

Cases o barraques. Heus ací el que té de triar la ciutat si vol encabir la seva gent. Mentre no tinguem diners, ni generositat, ni iniciativa per a construir els grans casals que es necessiten per els freturosos d'un hostatge acondicionat, construïm barraques. Però barraques civils, urbanes, que s'hi vegi la mà d'una col·lectivitat curiosa. Sinó les construïm nosaltres, les construiran ells. I les construiran com podran; de dia en dia més dolentes, que l'amenaça de llur destrucció immediata no els dóna gaire afany de fer obra més definitiva; de dia en dia més privades de confort, perquè es van acostumant els seus veïns a un rebaixament moral i material.

Els 100,000 rellogats, els 31,000 barraquenys, els nombrosos veïns de cases tan dolentes com les barraques, en condicions higièniques iguals o pitjors que els rellogats, reclamen de la ciutat una mica de pietat i una atenció a la seva naturalesa humana. Ben prop de 200,000 persones—potser més de 200,000—viuen en un ambient indigne i injust. Una quarta part de la gran ciutat viu al marge de tota delicadesa civilitzada. La civilització és, per ells, no desconeguda, sinó madrastra cruel que els persegueix i els envileix.

Tinguem ben present tots els ciutadans de Barcelona, que embrutim a un vint-i-cinc per cent de nosaltres. Que després de vint segles de cristianisme, que després d'un segle de la proclamació dels Drets de l'Home, els hi matem tot concepte enlairat de la vida i de la societat i tot això ho fem per manca de generositat i de capacitat.

Pensin tots els sortosos de la vida que els habitants de les barraques, que els rellogats, que els que es mouen i viuen en un mitjà miserable, saben comparar. Que molt prop de la seva lludriguera s'alça un palau o una catedral immensa, i ells no tenen lloc ni per estirar les cames, ni per reposar en comoditat. En veritat, que no són pas una bona escola d'amor ni de solidaritat i col·laboració humana aquests exemples.

I, sobretot, pensem els metges, que de més a la vora toquem aquestes misèries, que entretant allí es coven malures; que les epidèmies necessiten d'aquests mitjans de cultiu per a desenrotllar-se;